

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.II.10.204/2018/4.

A tanács tagjai: . Stark Marianna a tanács elnöke

. Tánczos Rita előadó bíró

. Tálné dr. Molnár Erika bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Kunecz Renáta ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

A per tárgya: Kormánytisztviselői Döntőbizottság
határozatának felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Szombathelyi Törvényszék 7.Mf.20.653/2017/9/II.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.56/2017/8-I.

Rendelkező rész

A Kúria a Szombathelyi Törvényszék 7.Mf.20.653/2017/9/II. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 155.300 (százötvenötezer-háromszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes 1994-től 2012. december 31-éig ügyintézőként dolgozott a ... Önkormányzat Polgármesteri Hivatalában, s emellett pénztárosi feladatokat is ellátott. 2013. január 1-jétől áthelyezéssel kormánytisztviselői kinevezést nyert az alperesnél. Jogviszonya 2016. július 1-jei hatállyal állami tisztviselőre módosult.

Munkáját az alperes ...i Járási Hivatal szervezeti egységében végezte, felette a hivatalvezető gyakorolta a munkáltatói jogkört.

- [2] A ... Megyei Rendőr-főkapitányságnál büntetőeljárás indult a ... Önkormányzat sértett sérelmére elkövetett bűncselekmények megalapozott gyanúja miatt. A nyomozás során a felperest előbb tanúként, majd 2016. augusztus 17-én gyanúsítottként hallgatták ki. Erről szóban és telefonon az alperest, majd 2016. szeptember 1-jén telefonon, majd személyesen a hivatalvezetőt is tájékoztatta.
- [3] A nyomozás sikkasztás elkövetésének alapos gyanúja miatt folyt, amelynek eredményeként a felperes ellen vádat emeltek, a per során a büntetőeljárás folyamatban volt. Ennek alapján a felperes megalapozottan gyanúsítható volt azzal, hogy mint a ... Községi Önkormányzat pénztárosa a rábizott önkormányzati vagyonból a polgármester utasítására 2007. október 25. és 2012. december 21. között 105 alkalommal összesen 16.222.000 forint készpénzt jogtalanul eltulajdonított oly módon, hogy az összegeket személyesen, illetve hozzátartóján keresztül a polgármesternek adta át kézzel írt átvételi elismervényeken, megsértve ezzel a kötelezettségvállalások, ellenjegyzések, érvényesítések, utalványozások hatásköri rendjét.
- [4] A polgármester az összegeket magáncélra fordította, azzal az önkormányzat felé nem számolt el.
- [5] A ... Megyei Rendőr-főkapitányság 2016. szeptember 6-án tájékoztatta az alperest a felperes ellen folyamatban lévő büntetőeljárás tárgyáról, illetve a gyanúsítottkénti kihallgatásáról. Az alperes e tárgyban 2016. szeptember 15-én meghallgatta a felperest, majd a járási hivatalvezető útján a 2016. szeptember 21-én kelt és a felperessel ekkor közölt intézkedésével a felperes állami szolgálati viszonyát az állami tisztviselőkről szóló 2016. évi LII. törvény (a továbbiakban: Áttv.) 9. § (2) bekezdése alapján 2016. szeptember 21-ével azonnali hatállyal megszüntette. Intézkedése indokolásában utalt a felperes gyanúsítottkénti meghallgatására, arra, hogy az ezzel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségét a felperes nem teljesítette, továbbá arra is, hogy érintettsége egy sikkasztás, azaz közvédas bűncselekmény miatt indult ügyben olyan súlyú, amely alkalmas arra, hogy a járási hivatal jó hírnevét vagy a jó közigazgatásba vetett bizalmat súlyosan rombolja. A felperes a vezetői bizalmat is elvesztette, jogviszonya fenntartása ezért nem várható el a továbbiakban.
- [6] A felperes közzszolgálati panaszt terjesztett elő a Kormánytisztviselői Döntőbizottságnál, majd annak megállapítását kérte, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg állami szolgálati viszonyát, ezért 12 havi illetményének megfelelő összegű átalánykártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [7] A Kormánytisztviselői Döntőbizottság 2017. február 20-án kelt JHÁT-PDF/282/5/2017. számú határozatával a közzszolgálati panasznak részben helyt adott és az állami szolgálati viszony munkáltató általi jogellenes megszüntetésével összefüggésben a munkáltatót két

havi illetményének megfelelő 523.000 forint és 50.000 forint munkadíj megfizetésére kötelezte.

- [8] Határozatában kifejtette, hogy a 2016. szeptember 21-én kelt munkáltatói intézkedés elkésett, mert az Áttv. 9. § (4) bekezdése a) pontjában foglalt 15 napos szubjektív eljárási határidőt az alperes elmulasztotta. E súlyos eljárási szabálysértésre tekintettel a Döntőbizottság nem vizsgálta, hogy a panaszos magatartása, illetve az ügy egyéb körülményei egyébként megalapozták-e az Áttv. 9. § (2) bekezdésének alkalmazását, a panaszos állami szolgálati jogviszonyának megszüntetését.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

- [9] A felperes keresetében a Kormánytisztviselői Döntőbizottság határozatának megváltoztatását kérte akként, hogy a bíróság kötelezze az alperest további tíz havi illetményének megfelelő összegű átalánykártérítés megfizetésére. Érvelése szerint azon túl, hogy az alperes intézkedése elkésett, sérti a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 64/A. § (1) bekezdését is, mivel a munkáltatónak a perbeli esetben méltatlansági eljárást kellett volna indítania. Az átalánykártérítés összegszerűsége körében arra hivatkozott, hogy biztos munkahelyét veszítette el, munkavégzése során semmilyen probléma nem merült fel, s a munkáltató jogerős ítélet nélkül bélyegezte meg.
- [10] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Az átalánykártérítés mértéke vonatkozásában előadta, hogy a Kttv. általános szabályai szerint a felmentés, illetve lemondás esetén az általános felmentési, illetve lemondási idő két hónap. A felperes által megjelölt 12 havi kártérítési igény megalapozatlan és eltúlzott a perben előadott körülményekre figyelemmel.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

- [11] A Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.56/2017/8-I. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, s megállapította, hogy az eljárási illetéket az állam viseli. Kifejtette, hogy mivel a jogviszony megszüntetésekor a felperes állami szolgálati jogviszonyban állt, ezért a perbeli esetben az Áttv. rendelkezéseit kellett alkalmazni. Annak 3. § (1) és (6) bekezdése, valamint 9. § (2) bekezdése együttes értelmezéséből az következik, hogy az Áttv. 9. § (2) bekezdése szerinti azonnali hatályú jogviszony megszüntetés a Kttv.-ben szabályozott jogviszony megszüntetési esetekhez képest további, azoktól függetlenül alkalmazandó jogviszony megszüntetési jogcímet tartalmaz. Állami tisztviselő esetében a szolgálati viszony megszüntethető a Kttv. 63. §-ában meghatározott jogcímeken, kivéve a méltatlansági és bizalomvesztési jogcímeket figyelemmel az Áttv. 3. § (6) bekezdésére. Ezzel kapcsolatban az Áttv. 9. § (2) bekezdése tartalmaz eltérő rendelkezéseket. A munkáltató a jogszabályi keretek között választhat, hogy az Áttv. 9. § (2) bekezdése

szerinti jogcímen szünteti-e meg a jogviszonyt, vagy a Kttv.-ben szabályozott más jogintézmény (méltatlansági eljárás) lefolytatása eredményeként határoz az állami tisztviselő magatartásának jogkövetkezményei felől. Ennek megfelelően nem találta helytállónak azt a felperesi álláspontot, hogy az azonnali hatályú megszüntetés során a Kttv. 64/A. §-át, a 76. § (2) bekezdését is alkalmazni kellett volna.

- [12] A felperessel szemben a korábbi munkahelyén tanúsított magatartása miatt indult büntetőeljárás, ami alkalmas volt arra, hogy a vezetői bizalom elvesztését előidézze. Az átalánykártérítés mértéke megállapításánál a bíróság figyelemmel volt az alperes által elkövetett eljárási jellegű jogsértés csekélyebb súlyára, illetve arra, hogy a határidőt nem jelentősen, a tudomásszerzésre vonatkozó tévedése miatt lépte túl, további jogsértés pedig nem volt megállapítható a terhére.
- [13] A felperes fellebbezése folytán eljáró Szombathelyi Törvényszék 7.Mf.20.653/2017/9/II. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy a fellebbezési illetéket az állam viseli. Határozatában kifejtette, hogy az Áttv. 9. § (2) bekezdése egy önálló megszüntetési okot szabályoz, így az alperesnek választási lehetősége volt azzal kapcsolatban, hogy ezt a jogkövetkezményt alkalmazza-e vagy méltatlansági eljárást indít. Az alperes jogszabályi lehetőségével élt, amikor a felperes jogviszonyát az Áttv. 9. § (2) bekezdése alapján szüntette meg.
- [14] Az átalánykártérítés összegének megállapításánál figyelemmel volt az alperesi jogsértés jellegére, továbbá arra, hogy a felperes a nyomozati eljárás, illetve a per során milyen tényelőadásokat tett.

A felülvizsgálati kérelem

- [15] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és kötelezze az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára. Vitatta, hogy a munkáltatónak választási lehetősége volt a körben, hogy az Áttv. 9. § (2) bekezdése szerinti jogkövetkezményt alkalmazza vagy méltatlansági eljárást indít vele szemben a Kttv. 64/A. §-a szerint, amennyiben azonban fennállt a lehetősége, nem tett eleget indokolási kötelezettségének, s nem okolta meg, hogy miért a jogviszony megszüntetés mellett döntött.
- [16] Hivatkozott arra, hogy még a méltatlanság megállapítását sem alapozza meg önmagában az a tény, hogy büntetőeljárás van az állami tisztviselővel szemben folyamatban, így e tényre alapítottnak a jogviszony nem szüntethető meg. Ennek megfelelően elsődlegesen a méltatlansági eljárást kellett volna megindítania a munkáltatónak. Hivatkozott továbbá arra, hogy az ügyben nem csupán egy eljárási jellegű jogsértés történt, hanem érdemben is jogellenes az alperes intézkedése, mivel a méltatlansági eljárást nem folytatta le és nem indokolta meg, hogy milyen szempontok alapján döntött a legsúlyosabb jogkövetkezmény alkalmazásáról.

- [17] Kifogásolta, hogy az átalánykártértérítés mértéke megállapításánál nem voltak figyelemmel arra, hogy 22 éve végzett munkát az önkormányzati, illetve állami szférában és a munkáltató intézkedése következtében három évig nem is létesíthet állami szolgálati jogviszonyt függetlenül attól, hogy mi lesz a büntetőeljárás eredménye.
- [18] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [19] A felperes felülvizsgálati kérelme nem megalapozott.
- [20] A felperes 2016. július 1-jétől állami tisztviselői szolgálati viszonyban állt, így ekkortól jogviszonyára az Áttv. rendelkezéseit kellett alkalmazni. Az Áttv. 3. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az állami szolgálati jogviszonyra a Kttv. szabályait milyen eltérésekkel kell alkalmazni. Ennek megfelelően, ha az állami tisztviselő hivatalára méltatlanná vált vagy elveszítette vezetője bizalmát, az e körben tanúsított magatartások szankciójaként az Áttv. önálló rendelkezést tartalmaz. Annak 9. § (2) bekezdése szerint az állami szolgálati jogviszony azonnali hatállyal megszüntethető akkor is, ha az állami tisztviselő olyan magatartást tanúsít - akár a hivatali munkájával (munkavégzésével) vagy az állami szolgálati jogviszonyból adódó kötelezettség megszegésével összefüggésben, akár a munkahelyén kívül -, amely alkalmas arra, hogy az általa betöltött munkakör tekintélyét vagy a munkáltató jó hírnevét vagy a jó közigazgatásba vetett bizalmat súlyosan rombolja, illetve amely miatt az állami tisztviselő a vezetője bizalmát elveszti, és emiatt nem várható el, hogy a munkáltató a jogviszonyt fenntartsa.
- [21] Ennek megfelelően helytállónan jutottak az eljáró bíróságok arra a következtetésre, hogy az Áttv. 9. § (2) bekezdésében meghatározott azonnali hatályú jogviszony megszüntetési lehetőség a Kttv.-ben rögzítettektől eltérő, attól függetlenül alkalmazható önálló jogviszony megszüntetési jogcím, s amennyiben annak jogszabályi feltételei fennállnak, a munkáltató élhet ezzel az eszközzel. Ettől eltérő jogintézmény a Kttv. 64/A. §-ában szabályozott méltatlansági eljárás, mely célja annak megállapítása, hogy az érintett kormánytisztviselővel szemben megindított büntetőeljárásban vizsgált cselekmény összefüggésben áll-e és ha igen, milyen mértékben a kormánytisztviselő munkakörével, továbbá a tanúsított magatartás alkalmas-e arra, hogy a kormánytisztviselő által betöltött munkakör tekintélyét, a munkáltató jó hírnevét vagy a jó közigazgatásba vetett bizalmat súlyosan rombolja. A két jogintézmény független egymástól, az Áttv. 9. § (2) bekezdésében meghatározott felmentési lehetőségnek nem előfeltétele az, hogy korábban a munkáltató méltatlansági eljárás keretén belül vizsgálja az állami tisztviselő által tanúsított magatartást. Amennyiben a munkáltató a Kttv. 9. §-a (3) bekezdés a) pontja alapján megismerte az állami tisztviselő védekezését és rendelkezik a döntése

meghozatalához szükséges információkkal, úgy minden további eljárás lefolytatása nélkül is dönthet a jogviszony azonnali hatályú megszüntetéséről, amennyiben az Áttv. 9. § (2) bekezdésében rögzített feltételek fennállnak.

- [22] A munkáltató a perbeli esetben a felperes nyilatkozatai, továbbá a nyomozó hatóság jelzése és a rendelkezésére álló egyéb adatok alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes olyan magatartást tanúsított, amely alkalmas volt arra, hogy a járási hivatal jó hírnevét vagy a jó közigazgatásba vetett bizalmat súlyosan rombolja, illetve gyanúsítottá válása miatt elveszítette a vezetője bizalmát, így a felperes jogviszonyát felmentéssel szüntette meg. Ennek megfelelően eleget tett indokolási kötelezettségnek, megokolta azt, hogy a felperes mely magatartása vezetett a jogviszony megszüntetéséhez, a körben pedig nem volt indokolási kötelezettsége, hogy miért ezzel a jogintézménnyel élt és miért nem méltatlansági eljárás keretében vizsgálta a felperes cselekményét.
- [23] A Kormánytisztviselői Döntőbizottság, illetve az eljáró bíróságok egybehangzóan azt állapították meg, hogy az alperes az intézkedés megtételére nyitva álló 15 napos határidőn túl bocsátotta ki felmentését, ezért intézkedése jogszabályba ütközött, így annak további érdemi vizsgálatára már nem volt szükség.
- [24] A Kttv. 193. § (4) bekezdése alapján a jogellenes jogviszony megszüntetés jogkövetkezményeként az alperes általánymérlegelést köteles fizetni a felperesnek. Annak mértéke megállapításánál figyelemmel kellett lenni az eset összes körülményeire, így különösen a jogsértés és annak következményei súlyára. Az eljáró bíróságok a mérték megállapítása során figyelembe vették azt, hogy az alperes által elkövetett jogsértés nem volt súlyos, továbbá helytállóan értékelték az eset összes körülményét, így a felperesnek a nyomozati eljárásban és a peres eljárásban tett nyilatkozatait is. A bíróság az általánymérlegelés mértéke vonatkozásában mérlegeléssel döntött, amely a felülvizsgálati eljárásban csak akkor lett volna felülmérlegelhető, ha a mérlegelés nyilvánvalóan helytelen következtetésen alapult volna, ez a perbeli esetben nem volt megállapítható.
- [25] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [26] A pereszes felperes munkavállalói költségkezdvezményre volt jogosult, így a felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [27] A felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § 1) pontja zárja ki.
- [28] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2019. február 6.

. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Tánczos Rita s.k. előadó
bíró, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő